

Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку дошкільної освіти на період до 2017 року
Розпорядження КМУ № 1721-р від 27.08.10 року

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

№ 1721-р від 27 серпня 2010 року

Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку дошкільної освіти на період до 2017 року

1. Схвалити Концепцію Державної цільової програми розвитку дошкільної освіти на період до 2017 року, що додається.

Визначити Міністерство освіти і науки державним замовником Програми.

2. Міністерству освіти і науки разом з іншими заінтересованими центральними органами виконавчої влади розробити та подати у тримісячний строк Кабінетові Міністрів України проект Державної цільової програми розвитку дошкільної освіти на період до 2017 року.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

СХВАЛЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 27 серпня 2010 р. № 1721-р

Проект КОНЦЕПЦІЯ

Державної цільової програми розвитку дошкільної освіти на
період до 2017 року

Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

Поліпшення якості дошкільної освіти є необхідною умовою для розвитку особистості. Значні за своїми масштабами та соціальними наслідками зміни, що відбуваються сьогодні у світі та в Україні, пов'язані з розвитком духовності людини інформаційної епохи. Вони не можуть не позначитися на дошкільній освіті, як важливому чиннику розвитку дитини, її вихованні та навчанні та обов'язковості здобуття дошкільної освіти дітьми п'ятирічного віку.

Основним завданням дошкільної освіти є збереження та зміцнення фізичного, психічного і духовного здоров'я дитини, виховання любові до України, шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, свідомого ставлення до себе, оточення та довкілля, формування особистості дитини, розвиток її творчих здібностей, набуття нею соціального досвіду тощо.

Однак, існуюча мережа дошкільних навчальних закладів не в повній мірі забезпечує освітні потреби населення. Лише 56 відсотків дітей від

загальної кількості відповідного віку відвідують дошкільні навчальні заклади. Окрім того, відмічається перевантаження груп дітьми (на ста місцях виховується сто вісім дітей, у міських поселеннях – сто дев'ятнадцять). Кількість дітей, які перебувають на черзі з влаштування до дошкільних навчальних закладів, становить понад 106 тис. Дітей п'ятирічного віку дошкільною освітою охоплено 93,5 відсотка, що не забезпечує рівні стартові умови для подальшого навчання в школі та суперечить вимогам чинного законодавства.

Це вимагає створення належних умов для функціонування, збереження та розширення мережі дошкільних навчальних закладів; оновлення змісту дошкільної освіти відповідно до суспільних запитів, потреб інноваційного розвитку науки; запровадження сучасних засобів розвитку, навчання та виховання; підготовки і видання навчально-методичної літератури; удосконалення механізмів моніторингу якості дошкільної освіти, підготовка та підвищення кваліфікації педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів.

Аналіз причин виникнення проблеми та обґрунтування необхідності її розв'язання програмним методом

Причинами виникнення проблеми є наступне:

1. Невідповідність між кількістю дітей і кількістю місць у дошкільних навчальних закладах, що спричинено закриттям, перепрофілюванням дошкільних навчальних закладів у попередні роки і відповідно зменшенням їх кількості (1990 рік – 24,5 тис. закладів, 1999 рік – 16,3 тис., 2004 рік – 14,9 тис., 2009 рік – 15,5 тис.); відсутністю дитячих садків у сільській місцевості; використанням дошкільних навчальних закладів не за прямим призначенням, призупинення діяльності закладів на невизначений період.

2. Обмежене фінансування дошкільної освіти унеможливорює відновлення роботи не функціонуючих дитячих садків, будівництво нових та модернізацію матеріально-технічної, навчально-методичної бази.

3. Обсяг і зміст освітньої роботи з дітьми перебувають у постійному протиріччі з можливостями, потребами дитини та бажаннями батьків щодо надання дітям освітніх послуг.

4. Незадовільний стан матеріально-технічного та навчально-методичного забезпечення, недостатність художньої літератури та електронних інформаційних ресурсів дошкільних навчальних закладів. Все це негативно впливає на якість дошкільної освіти, перешкоджає виконанню вимог Базового компонента дошкільної освіти.

5. Недостатній рівень кваліфікації педагогічних кадрів. Причинами цього є недосконала система відбору та професійної підготовки, низька мотивація молоді на майбутню професію, низький рівень заробітної плати, невирішеність соціально-побутових питань за місцем майбутньої роботи тощо.

6. Недостатній рівень роботи з батьками, організації з ними консультативно-просвітницької роботи.

Вирішення зазначених проблем можливе за умови об'єднання інтелектуальних та фінансових зусиль центральних та місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування шляхом розроблення і виконання Державної цільової програми розвитку дошкільної освіти на період до 2017 року.

Мета Програми

Метою Програми є розроблення механізму розвитку дошкільної освіти та його впровадження в практику роботи; забезпечення конституційних прав і державних гарантій дітям дошкільного віку на доступність та безоплатність здобуття дошкільної освіти, в тому числі і дітям п'ятирічного віку, підняття пріоритету дошкільної освіти.

Визначення оптимального варіанта розв'язання проблеми на основі порівняльного аналізу можливих варіантів

Можливі два варіанти розв'язання проблеми, що передбачають:

Перший, обмежений - вирішення питань на рівні місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, без відповідної підтримки з боку держави;

другий, оптимальний - розроблення та затвердження Державної цільової програми з відповідною ресурсною та фінансовою підтримкою, виконання якої забезпечить послідовність, наступність, системність у вирішенні питання здобуття дітьми якісної дошкільної освіти, що сприятиме подальшому їх навчанню в школі.

Шляхи і способи розв'язання проблеми, строк виконання Програми

Вирішити питання створення механізму розвитку дошкільної освіти можливе шляхом:

збереження, розвитку та підтримки мережі дошкільних навчальних закладів різних типів і форм власності, в тому числі розвиток інклюзивної освіти;

виконання вимог чинного законодавства в частині створення умов для здобуття якісної дошкільної освіти дітьми п'ятирічного віку;

розширення мережі дошкільних навчальних закладів, що працюють за одним чи кількома пріоритетними напрямками діяльності (художньо-естетичний, фізкультурно-оздоровчий, музичний, гуманітарний, тощо);

запровадження в освітній процес дошкільних навчальних закладів сучасних освітніх технологій;

підвищення рівня науково-методичного забезпечення дошкільної освіти, створення інформаційно-методичних комплектів (електронні посібники,

віртуальні лабораторії, електронні бази, освітні портали тощо) та забезпечення умов їх використання у системі дошкільної освіти;
здійснення моніторингу якості дошкільної освіти на різних її рівнях;
формування у дітей та їх батьків культури здорового способу життя;
налагодження випуску вітчизняного виробництва навчально-методичного, ігрового обладнання і дидактичних засобів навчання та забезпечення ними відповідно до потреби дошкільних навчальних закладів;
проведення комп'ютеризації дошкільних навчальних закладів, забезпечення підключення до мережі Інтернет;
модернізація змісту психолого-педагогічної, методичної, практичної підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів;
реалізація компетентнісного підходу в освітньому процесі;
створення Міжвідомчої ради з питань дошкільної освіти з метою координації діяльності всіх структур системи дошкільної освіти;
створення окремих підрозділів з питань дошкільної освіти в управліннях освіти обласних, міських (районних) управліннях (відділах) освіти;
модернізація змісту роботи з батьками (створення ресурсних центрів професійного консультування, енциклопедії для батьків);
розроблення та запровадження медіа освіти, створення інформаційних дошкільних програм ("Електронна пошта для батьків" тощо).
Реалізація Державної цільової програми розрахована на 2011-2017 роки.

Очікувані результати виконання Програми, визначення її ефективності

Виконання Програми сприятиме:

забезпеченню конституційних прав і державних гарантій дітям дошкільного віку на доступність здобуття якісної дошкільної освіти;
створення умов для дітей п'ятирічного віку на здобуття обов'язкової дошкільної освіти;
збереженню та розвитку мережі дошкільних навчальних закладів різних типів і форм власності відповідно до потреби;
поліпшенню якості дошкільної освіти, створенню механізму стійкого інноваційного її розвитку;
забезпеченню особистісного зростання кожної дитини з урахуванням її задатків, нахилів, здібностей, індивідуальних, психічних та фізичних особливостей;
збереженню та зміцненню здоров'я дітей, активному впровадженню і пропаганді здорового способу життя з раннього дитинства;
зміцненню навчально-методичної та матеріально-технічної бази дошкільних навчальних закладів;
модернізації системи підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів;
розвитку наукових досліджень у галузі дошкільної освіти, що сприятиме розвитку особистості дитини у подальшому її житті та забезпечить розвиток

інноваційної економіки на основі інтеграції освітньої, наукової та виробничої діяльності;

розширенню форм роботи з батьками.

Оцінка фінансових та матеріально-технічних ресурсів, необхідних для виконання Програми

Фінансування Програми здійснюватиметься за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, інших джерел. Для виконання Програми може залучатися міжнародна технічна та фінансова допомога.

Конкретні обсяги фінансових, матеріально-технічних і трудових ресурсів визначатимуться під час розроблення завдань і заходів з виконання Програми.